

Cătălina Ulrich

ÎNVĂȚAREA PRIN PROIECTE

Ghid pentru profesori

Cuprins

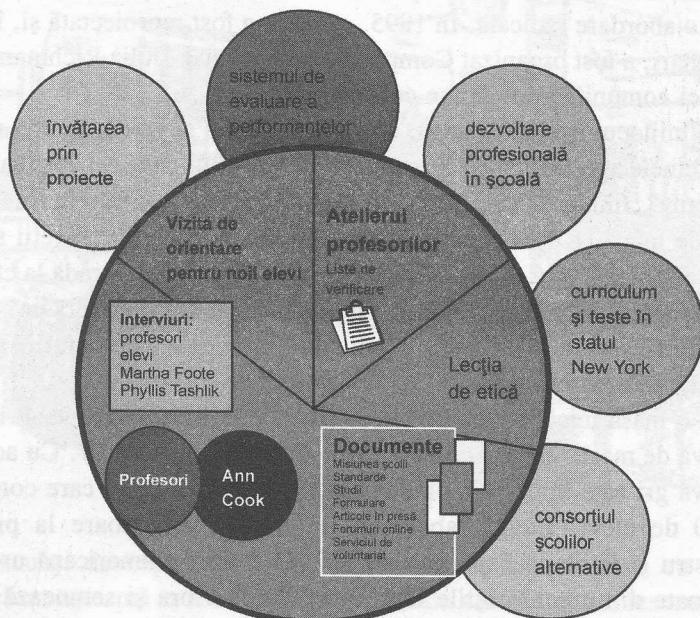
<i>Cuvânt-înainte</i>	9
<i>Mulțumiri</i>	11
Capitolul 1. Un liceu american în secolul XXI.....	13
Capitolul 2. Când, unde și cum s-a dezvoltat metoda proiectelor ?	103
Capitolul 3. Lawrence Stenhouse și Reggio Emilia.....	121
Capitolul 4. Ce (mai) înseamnă învățarea prin proiecte ?	131
Capitolul 5. De ce să mergem în această direcție ?	141
Capitolul 6. Cum pregătim, desfășurăm și evaluăm învățarea prin proiecte ?	159
Capitolul 7. Cum realizăm proiecte împreună cu copiii mici (în creșă și la grădiniță) ?	175
Capitolul 8. Cum realizăm proiecte cu elevii din școala primară ?	185
Capitolul 9. Cum realizăm proiecte cu elevii de gimnaziu ?	197
Capitolul 10. Cum realizăm proiecte cu întreaga școală ?	207
Capitolul 11. Cum realizăm învățarea prin proiecte în învățământul superior ?	217
Capitolul 12. Ce am învățat până acum ?	233
Capitolul 13. Cum să depășim dificultățile ?	241
Capitolul 14. Ce alegem pentru viitor ?	245
În loc de încheiere. Superputeri și supereroi.....	251
<i>Bibliografie</i>	255
<i>Anexă</i>	271

și cunoaște pe loc sau prin Internet. Își face cunoașterea în limbi străine multe. În afară de cunoașterea limbii române și engleză, în limba spaniolă și franceză sunt de vorbă aproape de interesa în liceu. De exemplu, în cadrul proiectelor de lucru în grupuri, elevii pot să învețe limbi străine și să le folosească în cadrul proiectelor. În cadrul proiectelor, elevii pot să învețe limbi străine și să le folosească în cadrul proiectelor.

Capitolul 1

Un liceu american în secolul XXI

Liceul Urban Academy din New York

PROBLEME:

- Eterogenitatea elevilor (abandon și supradotare)
- Școală alternativă *versus* școală tradițională
- Pregătirea pentru facultate
- Evaluarea performanțelor cu ajutorul învățării prin investigație și al proiectelor *versus* testările statale standard
- Longevitatea personalului

ÎNTREBĂRI:

- Care sunt indicatorii de succes pentru învățarea prin investigație/proiecte la Urban Academy?
- Ce îl motivează pe elevi/profesorii într-o asemenea școală alternativă?
- Cu ce constrângeri se confruntă profesorii utilizând pe scară largă învățarea problematizată prin proiecte?
- Cum se pregătesc profesorii din școală?

Marți, 29 noiembrie 2011

În cartierul Upper East Side din Manhattan, trei autobuze școlare galbene parchează la intersecția străzilor 67 și 68 în fața unei clădiri vechi. „Cunoașterea înseamnă putere” (*Knowledge is power*) și *Public School, City of New York* se poate citi deasupra ușilor înalte, albastre, de la intrare. Imobilul îmbrăcat în cărămidă este fosta școală de fete „Julia Richman”, deschisă în 1923. Primele generații de eleve erau pregătite ca dactilografe și stenografe. Treptat, greaca, latina și alte discipline au fost introduse în curriculum, iar „Julia Richman” a devenit una dintre cele mai prestigioase școli de nivel secundar și un exemplu de angajament civic în orașul New York. Din păcate, după o serie de restricții bugetare, o reorganizare ineficientă și declinul academic din anii '90, școala era etichetată drept una dintre problematicele *inner city schools*. Situația critică cerea o abordare radicală. În 1995, clădirea a fost reproiectată și, în locul unei școli mari, a fost organizat Complexul Educațional „Julia Richman”, un sistem de mici comunități autonome cu scop educativ.

La mijlocul holului spațios, colorat în galben și verde, se află masa la care stă o femeie agent de pază. Îmi verifică pașaportul, confirm destinația: „Urban Academy”. Îmi arată spre stânga. Împing ușa deasupra căreia este lipit un afiș scris de mână (*Urban Academy*) și ajung direct pe scări. Pereții sunt plini de fotografii alb-negru: grupuri, portrete, demonstrații de stradă la care participă adolescenți și adulți cu pancarte. La capătul scărilor, fără altă ușă, se deschide un spațiu foarte larg. Își acoperă fața cu fotografi, afișe, picturi și schițe în creion sau tuș.

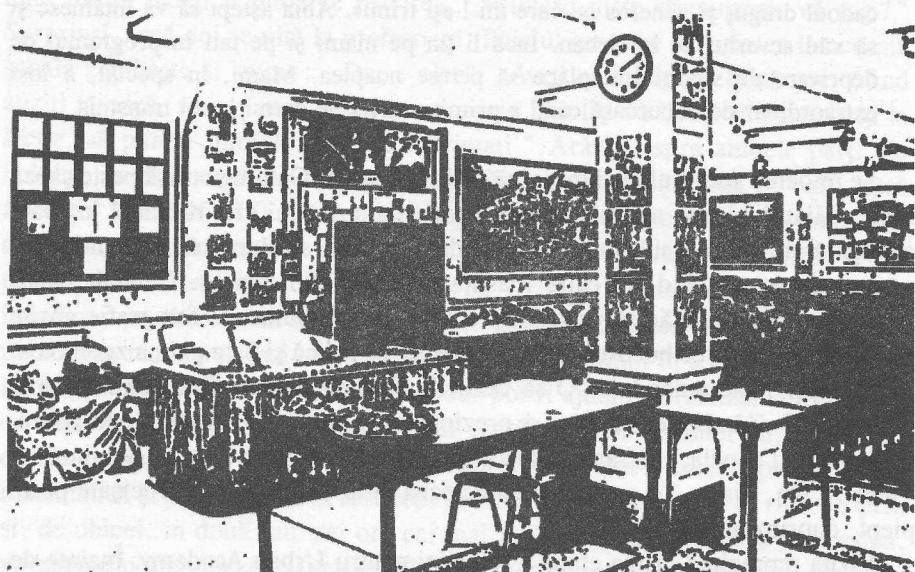
Pe o masă mică, te întâmpină un buchet de lalele galbene. Prins cu bandă adezivă de masă, lângă glastră, ceasul electronic arată 8.07. Cu aceeași bandă adezivă gri este lipit și un pix, așezat deasupra tabelului care conține numele a 120 de elevi. Lângă tabel sunt informații referitoare la proiectele de semestrul și invitația *Express yourself*¹. O fată afro-americană urcă scările și își scoate din urechi căștile iPod-ului. Verifică ora și semnează în tabel, în timp ce Herb Mack, aflat în fața sălii 208, o întreabă: „Te simți mai bine?”. „Da”, răspunde fata. Se îndreaptă spre canapeaua unde două fete discută cu un băiat. Se îmbrățișează și continuă: „Da, mă simt mai bine. Vin la școală... aş veni la școală chiar și după ce aş face un avort”. Apar din ce în ce mai mulți elevi, iar holul larg, în formă de U, devine tot mai animat. Nou-veniții se așază pe canapelele, fotoliile și pernele mari răspândite peste tot sau rămân

1. *Express yourself* este o inițiativă prin care elevii comemorează viața colegiei lor Alias Alexander.

Respect pentru menaj și cărti

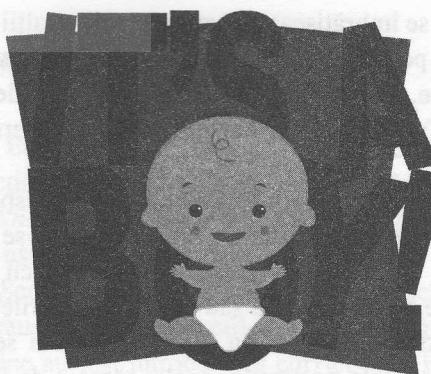
în picioare. Se salută, se îmbrățișează și vorbesc unii cu alții. Își lasă rucsacurile și hainele pe jos sau pe marginea canapelelor. Pălăvrăgesc câte doi, trei sau mai mulți, în timp ce, bând cafea, doi profesori stau de vorbă aproape de intrarea în sala 208. Trecând pe hol, elevii îi salută din mers: „Hello, Rachel! Hi, Mike! ”.

Doi băieți intră în sala 208 și își verifică cutia de corespondență din dreapta ușii. Elevii se plimbă pe hol, se salută, bat palma sau se îmbrățișează. Unii iau fructe, lapte sau batoane de cereale de pe masa cu micul dejun. Alții mănâncă sandviciurile aduse de acasă sau își beau băuturile cumpărate de peste drum, de la Starbucks. Pe măsuța din mijlocul holului se află un cuptor cu microunde și câteva caserole de plastic, goale, rămase de ieri. Pe raftul de jos sunt multe cărți, reviste și un casetofon stereo.

Parțial ascunsă de cuptorul cu microunde, pe canapeaua plină cu perne albastre și crem așteaptă o femeie în jur de 35 de ani și trei adolescenți. Cu un fes negru tras peste față, fata își suge degetul mare de la mâna stângă. Privește spre cutia cu obiecte pierdute de lângă ea: un caiet de notițe, un hanorac, o șapcă NYC, două cărți și fulare. Femeia se uită spre ușa deschisă, prin care se perindă adulți și adolescenți încontinuu. Își ridică apoi privirea spre peretele din față, unde sunt fotografii de familie. Sub fotografia unui bebeluș, citește:

Respect pentru oameni și cărți

Am luat o pauză de câteva momente deoarece vreau să vă mulțumesc pentru cadrul drăguț și generos pe care mi l-ați trimis. Abia aştept să vă întâlnesc și să văd acvariul de la Urban. Încă îi tin pe mami și pe tati în programul de deprivare de somn. Îmi place să petrec noaptea. Mami, în special, a fost extraordinar de bucurioasă când a primit urările pe care i le-ați transmis.

Se întoarce spre fiul ei și încearcă să-i vorbească. Cu gluga trasă peste șapca roșie, băiatul își ține mâinile în buzunarele hanoracului gri, rucsacul în spate și picioarele întinse sub masă. Inelul din limbă îi strălucește când mormăie ceva, laconic, privind fix către măsuța de cafea din față sa. Celălalt băiat, afro-american, frunzărește unul dintre cele două albume de fotografie găsite pe masă. Se întoarce bucuros spre un prieten, se ridică și bate palma zgomotos. „Hey, man”, râd amândoi. „O să vezi...”, face cu ochiul. Gail Johnson vine din sala 208. Zâmbește, salută și se prezintă celor patru. „Ați stabilit o întâlnire, nu? Vizitați școala.” Se aşază lângă cei patru și verifică lista: „Southon..., Tiera”. „Nu, Tiara, T-i-a-r-a”, o corectează fata, cu mâinile încrucișate peste piept, cuprinzându-și umerii.

Vizita reprezintă prima etapă a selecției pentru Urban Academy. Înainte de orice, un elev interesat de această școală trebuie să petreacă aici o jumătate de zi. Elevul, părintele sau tutorele programează telefonic întâlnirea. Profesorii insistă ca elevii să viziteze școala singuri. Dacă părintele dorește să vadă liceul, poate veni altă dată, separat. La fiecare trei săptămâni sunt organizate vizite de orientare pentru părinți. Li se oferă un tur al școlii și informații despre liceu. Dacă vor, pot să participe și la activitățile de la clase. Elevii vizitatori sunt împărțiti în clase diferite și discută cu cei din școală. Participarea la ore și discuțiile directe le dău șansa să-și dea seama dacă într-adevăr este genul de școală în care și-ar dori să învețe. Privind orarul semestrului de toamnă, orice vizitator înțelege că este vorba despre altceva decât de structura obișnuită a unei zile de școală, cu șapte unități a către 42 de minute, în care disciplinele de studiu sunt împărțite strict în engleză, matematică, istorie, sport, arte. Durata

Respect pentru oameni și cărti

unei lecții variază de la aproape o oră la două ore și trei sferturi. Unele lecții presupun întâlniri de trei ori pe săptămână, altele de două ori, iar altele o dată pe săptămână. Altele presupun două întâlniri scurte (de 55 de minute) și o întâlnire de o oră și un sfert. Clasele nu se întâlnesc în fiecare zi și nici cursurile nu au întotdeauna aceeași durată; pentru un anumit curs, profesorul și elevii se pot întâlni o oră marți și două ore și jumătate vineri. În fiecare miercuri este alocat un interval de timp pentru întâlnirea cu toți elevii din școală, iar o după-amiază întreagă este dedicată serviciilor în comunitate: elevii lucrează ca stagiari într-o dintre organizațiile nonprofit cu care școala colaborează. În timpul zilei sunt două pauze de câte 10 minute, una dimineață, iar cealaltă după-amiază, și o pauză de prânz de o oră.

Gail Johnson explică gesticulând și îi privește pe cei patru vizitatori. Doar unul dintre băieți îi întoarce privirea. „Primesc niște răspunsuri, vă rog?” Surprinsă, încă doi se uită la profesoară. Băiatul care are un prieten la această școală zâmbește și spune: „Da, e clar”. „Aveți activități de două ore. Când auziți muzică, se ia pauză. Nu avem sonerie. Simțiți-vă liberi să participați la lecție, să punete întrebări, să vă exprimați.” Arătând spre ambele părți ale holului, menționează disciplina de învățământ și indică sălile în care intră fiecare: 214, 206, 210. Băiatul cu gluga trasă peste șapca întreabă unde este sala 214. Gail Johnson îi explică din nou și îi arată cum să ajungă. După participarea la lecții, fiecare elev aflat în vizită primește formularele pentru înscriere, pe care le va completa acasă. Dosarul de înscriere la acest liceu presupune realizarea mai multor eseuri și a altor sarcini în scris. Profesoara îi lămurește că temele sunt individuale, dar pot fi ajutați în realizarea lor. După ce finalizează aceste materiale, elevul revine pentru un interviu, în timpul căruia completează o cerere și realizează alte sarcini: eseuri, probleme de matematică și altele. Nu sunt restricții de timp: elevul lucrează în ritm propriu și, de obicei, în două sau trei ore cei mai mulți termină. Dincolo de acestea, va susține și un interviu cu responsabilul cu admiterea, un alt profesor din liceu și un elev. După cele două etape, elevul trebuie să aducă documente care să reflecte evoluția sa școlară până în acel moment (scoruri la teste, certificate). După parcurgerea acestor trei etape, un comitet decide admiterea în liceu, ținând cont de dosar, de documentele școlare, precum și de numărul de locuri vacante existente în acel moment. Prințipiu este ca accesul să fie facilitat în primul rând celor care au cele mai puține șanse de reușită într-o altă școală.

La 8.30, elevii și profesorii se îndreaptă spre sălile de clasă. Mama băiatului cu piercing pleacă, intersectându-se spre ieșire cu o altă mamă grăbită, care ține de mână doi copii de 5-6 ani. Merg la școala primară de pe același palier, în capătul holului. Între timp, apare un licean întârziat, pe care Herb Mack îl observă din ușa sălii 208, în timp ce se notează în tabelul de prezență și verifică ora la care a ajuns.